

Bemærkninger til lovforslaget

Den aktuelle begrundelse for nærværende forslag er den vilkårlighed omkring registrering i det centrale kriminalregister og i politiets fototeker, som er opstået henholdsvis afdækket i forbindelse med den senere tids masseanholdelser.

Den 7. oktober 1983 blev samtlige 148 deltagere i en privat fødselsdagsfest på Nørrebro i København udsat for en vilkårlig masseanholdelse. På spørgsmål og samrådsspørgsmål fra retsudvalget foranlediget af venstresocialisterne,¹⁾ svarede justitsministeren den 25. oktober 1983, at »De indbragte personer blev registreret i det centrale kriminalregister. Politidirektøren har imidlertid besluttet nu at lade tilførslerne om anholdelserne af de pågældende slette i kriminalregisteret, bortset fra de 5 personer, hvor der fandtes grundlag for en sigtelse. Sletningen vil blive foretaget i løbet af de nærmeste dage.«²⁾

Forinden havde vicepolitidirektør Ole Nørgaard som fungerende politidirektør på en henvendelse fra en af de forurettede svaret følgende:

»Alle anholdelser registreres i det såkaldte efterforskningsregister, nærmere betegnet under gruppe 55, hvor det anføres, at vedkommende er blevet anholdt med angivelse af tidspunkt og til hvilken politistation, han er indbragt. Denne registrering bliver ikke slettet.«³⁾

Ole Nørgaards fremstilling er i fuldstændig overensstemmelse med de gældende regler, som det også blev fremhævet i de ovennævnte spørgsmål til justitsministeren. Rigspolitichefens kundgørelse om indberetning til kriminalregistret siger herom:

»Indberetning til kriminalregisteret skal straks ske, når en person anholdes, herunder indbringes, f.eks. til konstatering af identitet.«⁴⁾

Den 4. november 1983 kom den næste vilkårlige masseanholdelse, som hurtigt viste sig at være helt ubegrundet. Retsudvalget rejste spørgsmålet om registrering af de pågældende igen på foranledning af VS.⁵⁾ Justitsministerens besvarelse kom i form af en redegørelse, hvori det om registreringerne hedder: »Imidlertid vil jeg ikke udelukke, at en undersøgelse på stedet kunne have medført, at

de pågældende ikke var blevet anholdt. På den baggrund har jeg besluttet at lade registreringer, der er foretaget i det centrale kriminalregister af anholdelserne, slette.«⁶⁾

I disse to tilfælde er man altså nået frem til, at anholdelser, der viser sig uberettigede, skal slettes.

Men det er selvfølgelig helt uacceptabelt, hvis sletning kun foretages i de tilfælde, hvor anholdelserne vækker opsigt i pressen og VS eller andre aftvinger justitsministeren en stillingtagen til registreringerne. Der er mange andre anholdelser, som viser sig uberettigede. Det må naturligvis gælde dem alle, at de slettes, da der ellers bliver tale om fuldkommen vilkårlighed.

Vilkårligheden ville i øvrigt eksistere, selv om justitsministeren ikke havde foranlediget sletning af registreringerne i de to tilfælde. Det viser sig nemlig⁷⁾, at masseanholdelserne ved Sorgenfri station den 11. november 1982 aldrig har været registreret i det centrale kriminalregister, selv om registerkundgørelsen som ovenfor påvist klart fastslår, at anholdelser skal registreres, også selv om de alene har til formål at identificere de pågældende. I tilfældet fra Sorgenfri station blev der i øvrigt rejst sigtelse en bloc mod de anholdte. Til trods for, at sigtelse er et selvstændigt registreringsgrundlag, som efter de gældende regler skal medføre optagelse i det centrale kriminalregister,⁸⁾ så er dette åbenbart ikke sket i dette tilfælde. Det understreger, hvor vilkårligt det er, om man havner i kriminalregisteret eller ej.

Det forekommer rimeligt, at registreringer af anholdelser, som viser sig uberettigede, slettes, således som justitsministeren har statueret i de to nævnte tilfælde. Men dels må det så gælde alle anholdelser, der viser sig uberettigede, dels må det også omfatte alle andre, som uberettiget er havnet i politiets registre, selvom de ikke engang har været anholdt.

Det er, hvad nærværende forslag tilsigter. Ingen skal kunne forblive registreret i politiregistre over sigtede eller mistænkte, efter at mistanken er afkræftet eller sigtelsen frafaldet eller opgivet.